

Verklaring inzake de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren

Financiële marktdeelnemer *Stichting Pensioenfonds Smurfit Kappa Nederland (LEI: 724500M2NQG4CRY3ES09)*

Samenvatting

Stichting Pensioenfonds Smurfit Kappa Nederland (LEI: 724500M2NQG4CRY3ES09) neemt de belangrijkste ongunstige effecten van zijn beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren in aanmerking. Deze verklaring is de geconsolideerde verklaring inzake de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren van Stichting Pensioenfonds Smurfit Kappa Nederland.

In deze verklaring wordt gerapporteerd over de gemeten belangrijkste ongunstige effecten over het voorgaande jaar. Deze verklaring inzake de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren heeft betrekking op de referentieperiode van 1 januari 2025 tot en met 31 december 2025 en wordt jaarlijks vóór juli geactualiseerd met de gemeten belangrijkste ongunstige effecten. Deze verklaring over ongunstige effecten bevat de volgende onderdelen:

1. Beschrijving van de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren
2. Beschrijving van het beleid voor de identificatie en prioritering van de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren
3. Engagementbeleid
4. Verwijzingen naar internationale normen
5. Historische vergelijking.

Per 10 maart 2021 is de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) in werking getreden. Stichting Pensioenfonds Smurfit Kappa Nederland (hierna: “het pensioenfonds” of “SPSKN”) promoot ecologische en sociale kenmerken en is zodoende geclassificeerd als “Artikel 8”-product uit hoofde van de SFDR. Het pensioenfonds heeft echter geen duurzame beleggingsdoelstelling. Het pensioenfonds belegt hoofdzakelijk in beleggingsfondsen en houdt bij de selectie, monitoring en evaluatie van de beleggingsfondsen rekening met de mate waarin binnen deze fondsen rekening wordt gehouden met duurzaamheidscriteria. Het fonds heeft hiervoor een Maatschappelijk Verantwoord Beleggingsbeleid (“MVB-beleid”) opgesteld. In het MVB-beleid staan de thema’s klimaatverandering, mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie centraal. Het pensioenfonds implementeert het MVB-beleid door middel van uitsluitingsbeleid, betrokkenheidsbeleid en ESG-integratie. Het pensioenfonds beoordeelt de verwezenlijking van de gepromote ecologische en sociale kenmerken aan de hand van CO2-voetafdruk en de naleving van het VN Global Compact en de OESO-richtlijnen. Het pensioenfonds houdt via de fiduciair beheerder toezicht op de vermogensbeheerders die zijn aangesteld en controleert hoe zij het MVB-beleid uitvoeren. Het pensioenfonds voert geen eigen engagement- en stembeleid. Er is ook geen alomvattende referentiebenchmark op het niveau van het pensioenproduct aangewezen om te bepalen of deze is afgestemd op de ecologische en sociale kenmerken die het promoot.

Onder Artikel 4 van de SFDR moeten financiële marktdeelnemers (waaronder pensioenfondsen) indien zij de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren in aanmerking nemen hierover rapporteren. In de SFDR is een aantal onderwerpen aangemerkt als belangrijkste negatieve effecten op duurzaamheidsfactoren in de vorm van Principal Adverse Impact (“PAI”)-indicatoren. Hiervan zijn er 18 verplicht gestelde PAI-indicatoren, zoals naar wordt verwezen in lid

1 van Artikel 6 van de Regulatory Technical Standards¹. Tevens zijn er 22 aanvullende klimaat- en andere milieu-indicatoren. Hieruit dient ten minste één indicator te worden geselecteerd. Daarnaast zijn er 24 aanvullende voor sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten, en bestrijding van corruptie en omkopingindicatoren, waarvan tevens ten minste één indicator dient te worden geselecteerd.

Al met al rapporteert het pensioenfonds dus over ten minste 20 indicatoren:

- 14 verplichte PAI-indicatoren ten aanzien van beleggingen in ondernemingen op het gebied van broeikasgasemissies, biodiversiteit, watergehalte, afval en sociale thema's en arbeidsomstandigheden.
- 2 verplichte PAI-indicatoren ten aanzien van beleggingen in overheden en supranationale instellingen op het gebied van broeikasgasemissies en schendingen van sociale rechten.
- 2 verplichte PAI-indicatoren ten aanzien van beleggingen in vastgoedactiva op het gebied van blootstelling naar fossiele brandstoffen en energie-inefficiënte vastgoedactiva.
- Ten minste één aanvullende klimaat gerelateerde PAI-indicator, deze kunnen betrekking hebben op beleggingen ondernemingen, overheden en supranationale instellingen of vastgoedactiva.
 - Gekozen aanvullende klimaatindicator: Beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissie-reductie
- Ten minste één aanvullende sociaal gerelateerde PAI-indicator, deze kunnen betrekking hebben op beleggingen in ondernemingen of overheden en supranationale instellingen.
 - Gekozen aanvullende sociaal gerelateerde indicator: Aantal geconstateerde gevallen van ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen

Op basis van het MVB-beleid worden de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren door de beleggingen geïdentificeerd. Het MVB-beleid identificeert en benoemt PAI-indicatoren niet als zodanig, maar sommige MVB-thema's van het pensioenfond zijn te relateren aan specifieke PAI-indicatoren die in deze verklaring zijn opgenomen. Het pensioenfonds promoot ecologische en sociale kenmerken (SFDR artikel 8) via het maatschappelijk verantwoord beleggen beleid, waarin de volgende thema's centraal staan:

- **Klimaatverandering:** ondernemingen en landen die oplossingen bieden of risico's lopen in relatie tot klimaatverandering of kansen benutten als gevolg van klimaatverandering.
- **Mensenrechten:** ondernemingen die mensenrechtenprincipes van VN Global Compact & OESO-richtlijnen schenden.
- **Arbeidsnormen:** ondernemingen die arbeidsnormen van VN Global Compact & OESO-richtlijnen schenden.
- **Milieu:** ondernemingen die milieunormen van VN Global Compact & OESO-richtlijnen schenden.
- **Anti-corruptie:** ondernemingen die anti-corruptienormen van VN Global Compact & OESO-richtlijnen schenden.

Het pensioenfonds meet de verwezenlijking van deze duurzaamheidskenmerken door de volgende duurzaamheidsindicatoren te gebruiken:

¹ [CL2022R1288NL0010010.0001_cp 1..1](#)

- **Klimaatverandering:** de CO2-voetafdruk van de beleggingsportefeuille (**PAI 1 – 3** en aanvullende **PAI 1**).
- **Mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie:** het aantal schendingen met hoge impact van de VN Global Compact en de OESO-richtlijnen in de beleggingsportefeuille. (**PAI 10-11** en aanvullende **PAI 2**)
- **Voor alle thema's:** de uitgesloten ondernemingen/landen.
- **Voor alle thema's:** het engagementprogramma en stembeleid: ondernemingen, doelstellingen, voortgang, resultaten en vervolgbeslissingen, bijdragen aan herstel- en verhaalsmogelijkheden bij negatieve impact op maatschappij.

Beschrijving van de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren

In de onderstaande tabel zijn de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingen op duurzaamheidsfactoren opgenomen. Per ongunstig effect is een score opgenomen die iets zegt over de omvang van de gemeten ongunstige effecten. Ook is beschreven welke activiteiten worden ondernomen om deze te beperken.

Indicator ongunstige effecten op duurzaamheid		Parameter	Effecten 2025 [Dekking]	Effecten 2024 [Dekking]	Toelichting	Genomen maatregelen en voor de volgende referentieperiode geplande maatregelen en vastgestelde streefdoelen
KLIMAAT- EN ANDERE MILIEU-INDICATOREN						
Broeikasgas-emissies (BKG)	1. BKG-emmissies Deze indicatoren over BKG-emissies worden uitgedrukt in ton CO2 per jaar en vervolgens gedeeld naar de omvang van de totale ondernemingswaarde (EVIC).	Scope 1-BKG-emissies	10.424 tCO2e [66,8%]	14.643 tCO2e [61,9%]	Scope 1 broeikasgas-emissies zijn de directe emissies van broeikasgassen die voortkomen uit bronnen die eigendom zijn van of beheerd worden door een organisatie.	Genomen maatregelen Het pensioenfonds implementeert het MVB-beleid door middel van uitsluitingsbeleid, betrokkenheidsbeleid en ESG-integratie. Het pensioenfonds beoordeelt de verwezenlijking van de gepromote ecologische en sociale kenmerken aan de hand van CO2-voetafdruk. Het fonds belegt niet zelf direct in financiële instrumenten zoals aandelen en obligaties, maar heeft de beleggingsportefeuille ingevuld via beleggingsfondsen. Al deze beleggingsfondsen zijn geclassificeerd als SFDR artikel 8, wat aangeeft dat het rekening houdt met duurzaamheid door milieukenmerken te bevorderen via hun beleggingsstrategie en screeningscriteria.
		Scope 2-BKG-emissies	3.637 tCO2e [66,8%]	3.819 tCO2e [61,9%]	Scope 2 broeikasgas-emissies zijn de indirecte emissies die ontstaan door de opwekking van aangekochte en verbruikte energie, zoals elektriciteit, warmte, koeling of stoom. Hoewel deze emissies niet fysiek binnen de organisatie plaatsvinden, worden ze wel toegerekend aan de organisatie omdat zij het energieverbruik initieert.	

		Scope 3-BKG-emissies	130.122 tCO ₂ e [66,9%]	123.514 tCO ₂ e [61,9%]	Scope 3 broeikasgas-emissies zijn alle andere indirecte emissies die optreden in de waardeketen van een organisatie, zowel stroomopwaarts als stroomafwaarts. Deze emissies vinden plaats buiten de directe controle van de organisatie, maar zijn wel het gevolg van haar activiteiten.	De aandelenfondsen vermijden onder andere beleggingen in sectoren die als schadelijk worden beschouwd. In plaats daarvan investeren ze (gedeeltelijk) in ondernemingen die een positieve impact op het milieu hebben. Daarbij wordt erop toegezien dat deze investeringen geen aanzienlijke schade toebrengen aan duurzame milieudoelstellingen. Om te beoordelen in hoeverre de milieukeurmerken worden gerealiseerd, maken fondsen gebruik van diverse duurzaamheidsindicatoren. Een voorbeeld hiervan is de Low Carbon Transition Management Score, die inzicht geeft in de mate waarin een bedrijf blootstaat aan transitierisico's rond de uitstoot van broeikasgassen. De obligatiefondsen houden bij hun beleggingskeuzes rekening met duurzaamheidsoverwegingen, met name op het gebied van broeikasgasemissies. Ze doen dit onder andere door de PAI-indicatoren, waaronder de uitstoot van broeikasgassen (scope 1 en 2), mee te nemen in het beleggingsproces. Daarnaast voeren de fondsen actief de dialoog om invloed uit te oefenen op het gebied van ESG (milieu, sociaal en goed bestuur). Ze sluiten ook bedrijven uit die zich niet houden aan duurzame bedrijfspraktijken, in het bijzonder
		Totale BKG-emissies	Scope 1 & 2 14.097 tCO ₂ e [66,8%] Scope 1, 2 & 3 151.084 tCO ₂ e [63,9%]	Scope 1 & 2 18.462 tCO ₂ e [61,9%] Scope 1, 2 & 3 146.803 tCO ₂ e [60,3%]	Totale broeikasgas-emissies verwijzen naar de som van alle broeikasgasemissies die aan een organisatie kunnen worden toegerekend, verdeeld over scope 1, scope 2 en scope 3 emissies.	
	2. Koolstofvoetafdruk	Koolstofvoetafdruk	Scope 1 & 2 16,42 tCO ₂ e miljoen EUR [66,8%] Scope 1, 2 & 3 175,91 tCO ₂ e miljoen EUR [63,9%]	Scope 1 & 2 22,09 tCO ₂ e miljoen EUR [61,9%] Scope 1, 2 & 3 174,97 tCO ₂ e miljoen EUR [60,3%]	De koolstofvoetafdruk (carbon footprint) is een maatstaf voor de hoeveelheid broeikasgassen, uitgedrukt in CO ₂ -equivalenten, die vrijkomen als gevolg van de activiteiten van een organisatie of de beleggingen in een portefeuille.	

	3. BKG-intensiteit ondernemingen waarin is belegd	BKG-intensiteit ondernemingen waarin is belegd	Scope 1 & 2 43,35 tCO ₂ e miljoen EUR [67,7%] Scope 1, 2 & 3 448,66 tCO ₂ e miljoen EUR [67,7%]	Scope 1 & 2 55,21 tCO ₂ e miljoen EUR [67,3%] Scope 1, 2 & 3 470,66 tCO ₂ e miljoen EUR [67,3%]	Deze indicator geeft aan hoeveel broeikasgassen (uitgedrukt in CO ₂ -equivalenten) een onderneming uitstoot per eenheid economische activiteit, gemeten als uitstoot per miljoen euro omzet.	ondernemingen met een hoge koolstofintensiteit of een gebrekkige omgang met ESG-risico's. Geplande maatregelen en streefdoelen 2026 Voor 2026 voorziet het pensioenfonds geen specifieke maatregelen of streefdoelen op deze indicatoren.
	4. Blootstelling aanstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Aandeel beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	4,68% [67,9%]	5,82% [67,9%]	Deze indicator geeft aan welk deel van de beleggingsportefeuille is geïnvesteerd in bedrijven die betrokken zijn bij de winning, verwerking, opslag, raffinage of distributie van fossiele brandstoffen zoals steenkool, olie en aardgas.	
	5. Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie	Aandeel verbruik van niet-hernieuwbare energie en opwekking van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin belegd, uit niet-	Verbruik 33,67% [58,0%] Opwekking 1,38% [2,4%-]	Verbruik 35,16% [55,4%] Opwekking 1,44% [n.b.]	Deze indicator geeft inzicht in het percentage van het totale energieverbruik en de energieopwekking van deze bedrijven dat afkomstig is uit niet-hernieuwbare energiebronnen, zoals fossiele brandstoffen (aardolie, aardgas, steenkool) en kernenergie.	

	6. Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten	Energie-verbruik in GWh per miljoen EUR aan inkomsten van ondernemingen waarin is belegd, per sector met grote klimaateffecten	0,57 GWh per miljoen EUR [67,5%]	0,21 GWh per miljoen EUR [63,3%]	Deze indicator geeft aan hoeveel energie ondernemingen binnen specifieke sectoren met een aanzienlijke impact op het klimaat gebruiken, in verhouding tot hun economische output. Dit wordt meestal uitgedrukt als het energieverbruik per miljoen euro omzet.	
Biodiversiteit	7. Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteits-gevoelige gebieden	Aandeel beleggingen in ondernemingen met vestigingen/activiteiten in of bij biodiversiteits-gevoelige gebieden wanneer de activiteiten van die ondernemingen negatieve gevolgen voor die gebieden hebben	5,19% [67,9%]	4,50% [67,1%]	Deze indicator geeft aan welk deel van de portefeuille is geïnvesteerd in bedrijven die activiteiten ontplooiën in of nabij gebieden met een hoge ecologische waarde, zoals beschermde natuurgebieden, bossen, wetlands en andere habitats die cruciaal zijn voor het behoud van biodiversiteit	Genomen maatregelen Op dit moment worden er geen specifieke maatregelen genomen met betrekking tot de ongunstige effecten als gevolg van activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteitsgevoelige gebieden. Geplande maatregelen en streefdoelen 2026 Voor 2026 voorziet het pensioenfonds geen specifieke maatregelen of streefdoelen op deze indicator.

Watergehalte	8. Emissies in water	Door de ondernemingen waarin is belegd veroorzaakte emissies in water (in ton) per miljoen EUR aan beleggingen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde	3,49 metrisch ton per miljoen EUR [3,1%]	0,00 metrisch ton per miljoen EUR [0,2%]	Deze indicator geeft inzicht in de hoeveelheid verontreinigende stoffen die de ondernemingen waarin het pensioenfonds belegt, uitstoten in water, zoals bijvoorbeeld chemicaliën, zware metalen of andere schadelijke stoffen. De emissies worden uitgedrukt in tonnen en gerelateerd aan de omvang van de beleggingen in euro's, waardoor een gewogen gemiddelde ontstaat.	Genomen maatregelen Op dit moment worden er geen specifieke maatregelen genomen met betrekking tot de ongunstige effecten als gevolg van emissies in water. Geplande maatregelen en streefdoelen 2026 Voor 2026 voorziet het pensioenfonds geen specifieke maatregelen of streefdoelen op deze indicator. Historische vergelijking Voor deze indicator is de waargenomen verandering met name relatief. In absolute termen blijft de ontwikkeling beperkt. De waargenomen relatieve stijging weerspiegelt dan ook geen materiële absolute wijziging in de blootstelling of impact. Daarnaast is de datadekking voor deze indicator in de rapportageperiode toegenomen. Per saldo wordt de ontwikkeling op deze indicator daarom primair gedreven door verbeterde datakwaliteit en -beschikbaarheid, terwijl de onderliggende duurzaamheidsrisico's en -impact materieel ongewijzigd zijn gebleven.
--------------	----------------------	---	--	--	---	--

Afval	9. Aandeel gevaarlijk afval en radioactief afval	Door de ondernemingen waarin is belegd, geproduceerd gevaarlijk afval en radioactief afval (in ton) per miljoen EUR aan beleggingen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde	0,62 metrisch ton per miljoen EUR [66,6%]	0,17 metrisch ton per miljoen EUR [49,8%]	Deze indicator meet de hoeveelheid gevaarlijk afval en radioactief afval die wordt geproduceerd door de ondernemingen waarin het pensioenfonds investeert, uitgedrukt in tonnen en gerelateerd aan de omvang van de beleggingen in euro's.	Genomen maatregelen Op dit moment worden er geen maatregelen genomen met betrekking tot de ongunstige effecten als gevolg van aandelen gerelateerd aan gevaarlijk afval en radioactief afval. Geplande maatregelen en streefdoelen 2026 Voor 2026 voorziet het pensioenfonds geen specifieke maatregelen of streefdoelen op deze indicator. Historische vergelijking Voor deze indicator is de waargenomen verandering met name relatief. In absolute termen blijft de ontwikkeling beperkt. Doordat de onderliggende basiswaarde relatief klein is, kan een geringe absolute wijziging een relatief grote doorwerking hebben in de gerapporteerde uitkomst. Daarnaast wordt de ontwikkeling in belangrijke mate beïnvloed door veranderingen in de datadekking. In de voorgaande periode (2024) was de coverage, met name in het eerste kwartaal, uitzonderlijk laag. De sterke toename van de gemiddelde datadekking in de rapportageperiode leidt daardoor tot een relatief grote stijging in de gerapporteerde coverage op jaarbasis.
-------	--	--	---	---	--	---

		INDICATOREN VOOR SOCIALE THEMA'S EN ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN, EERBIEDIGING VAN DE MENSENRECHTEN, EN BESTRIJDING VAN CORRUP Tie EN OMKOPING				
Indicator ongunstige effecten op duurzaamheid		Parameter	Effecten 2025 [Dekking]	Effecten 2024 [Dekking]	Toelichting	Genomen maatregelen en voor de volgende referentieperiode geplande maatregelen en vastgestelde streefdoelen
Sociale thema's en Arbeids-Omstandigheden	10. Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Aandeel beleggingen in ondernemingen die betrokken zijn geweest bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	0,00% [68,2%]	0,00% [68,0%]	Deze indicator geeft het aandeel van de beleggingsportefeuille aan dat is geïnvesteerd in ondernemingen die betrokken zijn geweest bij schendingen van de internationaal erkende principes van het VN Global Compact of de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen.	Genomen maatregelen Het pensioenfonds zet een uitsluitingsbeleid in om maatschappelijk onwenselijk gedrag of maatschappelijk onwenselijke producten uit de beleggingsportefeuille te weren. Het beleid is van toepassing op alle beleggingscategorieën. Omdat het pensioenfonds belegt in beleggingsfondsen is het uitsluitingsbeleid van het pensioenfonds niet direct toepasbaar op deze beleggingen, maar beoordeelt het pensioenfonds bij de selectie van nieuwe beleggingsfondsen in welke mate het toegepaste uitsluitingsbeleid overeenkomt met onze wensen. Hierbij sluit het pensioenfonds ondernemingen uit die op structurele en grove wijze thema's van het Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en UNGPs schenden;

	11. Ontbreken van procedures en compliance-mechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	Aandeel beleggingen in ondernemingen zonder een beleid voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen of zonder regelingen voor de afhandeling van klachten waarmee schendingen van die VN - beginselen of OESO - richtsnoeren kunnen worden aangepakt	0,47% [67,9%]	0,36% [67,3%]	Deze indicator geeft het aandeel van de beleggingsportefeuille weer dat is geïnvesteerd in ondernemingen die geen beleid hebben om de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen te monitoren, of die geen systemen of regelingen hebben ingericht voor het afhandelen van klachten met betrekking tot mogelijke schendingen van deze internationale normen.	Het fonds belegt niet zelf direct in financiële instrumenten zoals aandelen en obligaties, maar heeft de beleggingsportefeuille ingevuld via beleggingsfondsen. Deze beleggingsfondsen zijn geclassificeerd als SFDR artikel 8, wat aangeeft dat het rekening houdt met duurzaamheid door sociale thema's en arbeidsomstandigheden te bevorderen via hun beleggingsstrategie en screeningscriteria. De aandelenfondsen vermijden onder andere beleggingen in sectoren die als schadelijk worden beschouwd. In plaats daarvan investeren ze (gedeeltelijk) in ondernemingen die een positieve impact op het sociale thema's hebben. Daarbij wordt erop toegezien dat deze investeringen geen aanzienlijke schade toebrengen aan duurzame doelstellingen. Om te beoordelen in hoeverre de sociale thema's worden gerealiseerd, maken fondsen gebruik van diverse duurzaamheidsindicatoren. Een voorbeeld hiervan is de MSCI Red Flag ESG Controversies, die bedrijven identificeert die betrokken zijn bij ernstige lopende controverses.
--	--	---	--------------------------	--------------------------	---	---

						De obligatiefondsen integreren sociale overwegingen in hun beleggingsstrategie door zich te conformeren aan de principes van het VN Global Compact. Dit betekent dat bedrijven worden beoordeeld op hun naleving van internationale normen op het gebied van mensenrechten, arbeidsomstandigheden en anticorruptie. Hiervoor worden normen gebaseerde screenings en controversiefilters toegepast om ondernemingen uit te sluiten die mogelijk in strijd handelen met de VN-principes of de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen. Binnen het beleggingsproces van de obligatiefondsen wordt ook rekening gehouden met PAI-indicatoren die verband houden met sociale factoren. Elke potentiële belegging wordt getoetst op overeenstemming met deze principes. De aanpak omvat zowel een beoordeling voorafgaand aan de investering om sociale risico's te identificeren, als een voortdurende monitoring van bestaande beleggingen om te waarborgen dat zij blijven voldoen aan de sociale normen. Daarnaast zoeken de obligatiefondsen actief de dialoog met bedrijven om verbeteringen in hun sociale praktijken te stimuleren en geconstateerde tekortkomingen aan te pakken.
--	--	--	--	--	--	---

						Geplande maatregelen en streefdoelen 2026 Voor 2026 voorziet het pensioenfonds geen specifieke maatregelen of streefdoelen op deze indicator. Historische vergelijking Voor deze indicator is de waargenomen verandering met name van relatief. In absolute termen blijft de ontwikkeling beperkt. Doordat de onderliggende basiswaarde relatief klein is, kan een geringe absolute wijziging een relatief grote doorwerking hebben in de gerapporteerde uitkomst. De ontwikkeling dient daarom met name in dit perspectief te worden gezien en vormt geen aanwijzing voor een materiële verandering in de onderliggende duurzaamheidsimpact van de beleggingen.
	12. Niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen	Gemiddelde niet - gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen bij ondernemingen waarin is belegd	9,70% [61,5%]	6,70% [44,9%]	Deze indicator geeft inzicht in het verschil tussen het gemiddelde bruto uurloon van de mannelijke en vrouwelijke werknemers van het bedrijf als percentage van het bruto uurloon van mannen.	Genomen maatregelen Op dit moment worden er geen specifieke maatregelen genomen met betrekking tot de ongunstige effecten als gevolg van niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen

						Geplande maatregelen en streefdoelen 2026 Voor 2026 voorziet het pensioenfonds geen specifieke maatregelen of streefdoelen op deze indicator. Historische vergelijking Voor deze indicator wordt de ontwikkeling in belangrijke mate beïnvloed door veranderingen in de datadekking. In de voorgaande periode (2024) was de coverage, met name in het eerste kwartaal, uitzonderlijk laag. De ontwikkeling op deze indicator wordt dan ook voornamelijk gedreven door verbeterde beschikbaarheid, terwijl de feitelijke verandering in de duurzaamheidsimpact van de beleggingen beperkt is geweest.
	13. Gender-diversiteit raad van bestuur	Gemiddelde verhouding tussen aantal vrouwelijke en mannelijke leden in de raad van bestuur van ondernemingen waarin is belegd.	25,22% [66,8%]	24,37% [65,8%]	Deze indicator geeft inzicht in de genderverdeling binnen de bestuurskamers van ondernemingen waarin het pensioenfonds belegt. Het meet het gemiddelde aandeel vrouwelijke bestuursleden als percentage van het totale aantal bestuursleden.	Genomen maatregelen Op dit moment worden er geen specifieke maatregelen genomen met betrekking tot de ongunstige effecten als gevolg van ongelijke genderdiversiteit raad van bestuur Geplande maatregelen en streefdoelen 2026 Voor 2026 voorziet het pensioenfonds geen specifieke maatregelen of streefdoelen op deze indicator.

	14. Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneels-mijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	Aandeel beleggingen in ondernemingen die zijn betrokken bij de productie of verkoop van controversiële wapens	0,00% [68,4%]	0,00% [67,4%]	Deze indicator geeft het aandeel van de beleggingsportefeuille aan dat is geïnvesteerd in ondernemingen die actief zijn in de productie, distributie of verkoop van controversiële wapens. Hieronder vallen onder andere wapens zoals clusterbommen, landmijnen, biologische en chemische wapens, en kernwapens die niet worden beheerd binnen internationale verdragen	Genomen maatregelen Het pensioenfonds zet een uitsluitingsbeleid in om maatschappelijk onwenselijk gedrag of maatschappelijk onwenselijke producten uit de beleggingsportefeuille te weren. Het beleid is van toepassing op alle beleggingscategorieën. Omdat het pensioenfonds belegt in beleggingsfondsen is het uitsluitingsbeleid van het pensioenfonds niet direct toepasbaar op deze beleggingen, maar beoordeelt het pensioenfonds bij de selectie van nieuwe beleggingsfondsen in welke mate het toegepaste uitsluitingsbeleid overeenkomt met onze wensen. Hierbij sluit het pensioenfonds ondernemingen uit die betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens, waaronder clustermunitie, antipersoonsmijnen, chemische-, biologische- en nucleaire wapens. Geplande maatregelen en streefdoelen 2026 Voor 2026 voorziet het pensioenfonds geen specifieke maatregelen of streefdoelen op deze indicator.
--	---	---	------------------	------------------	---	--

		INDICATOREN VOOR BELEGGINGEN IN OVERHEDEN EN SUPRANATIONALE INSTELLINGEN				
Indicator ongunstige effecten op duurzaamheid		Parameter	Effecten 2025 [Dekking]	Effecten 2024 [Dekking]	Toelichting	Genomen maatregelen en voor de volgende referentieperiode geplande maatregelen en vastgestelde streefdoelen
Ecologisch	15. BKG-intensiteit	BKG-intensiteit landen waarin is belegd	48,62 tCO ₂ e per miljoen EUR Nominaal BBP [11,7%]	47,76 tCO ₂ e per miljoen EUR Nominaal BBP [10,1%]	De broeikasgasintensiteit van landen geeft aan hoeveel broeikasgassen (uitgedrukt in CO ₂ -equivalenten) per eenheid van economische output (bijvoorbeeld per miljoen euro bruto binnenlands product) worden uitgestoten door de landen waarin het pensioenfonds belegt.	Genomen maatregelen Het pensioenfonds implementeert het MVB-beleid door middel van uitsluitingsbeleid, betrokkenheidsbeleid en ESG-integratie. Het pensioenfonds beoordeelt de verwezenlijking van de gepromote ecologische en sociale kenmerken aan de hand van CO₂-voetafdruk. Het fonds belegt niet zelf direct in overheden en supranationale instellingen, maar heeft een deel van de beleggingsportefeuille ingevuld via obligatiefondsen die wel in deze instellingen kunnen beleggen. Deze beleggingsfondsen zijn geclassificeerd als SFDR artikel 8, wat aangeeft dat het rekening houdt met duurzaamheid door milieukenmerken te bevorderen via hun beleggingsstrategie en screeningscriteria. Geplande maatregelen en streefdoelen 2026 Voor 2026 voorziet het pensioenfonds geen specifieke maatregelen of streefdoelen op deze indicator.

Sociaal	16. Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten	Aantal landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (absoluut aantal en relatief aantal gedeeld door alle landen waarin is belegd), als bedoeld in internationale verdragen en overeenkomsten, beginselen van de Verenigde Naties en, in voorkomend geval, nationaal recht	Aantal 2,00 [0,6%] Relatief 0,56% [10,7%]	Aantal 2,00 [n.b.] Relatief 0,51% [n.b.]	Deze indicator geeft inzicht in het aantal landen waarin het pensioenfonds belegt waar schendingen van sociale rechten zijn vastgesteld, absoluut aantal en relatief aantal gedeeld door alle landen waarin is belegd.	Genomen maatregelen Het fonds belegt niet zelf direct in in overheden en supranationale instellingen, maar heeft een deel van de beleggingsportefeuille ingevuld via obligatiefondsen die wel in deze instellingen kunnen beleggen. Deze beleggingsfondsen zijn geclassificeerd als SFDR artikel 8, wat aangeeft dat het rekening houdt met duurzaamheid door sociale kenmerken te bevorderen via hun beleggingsstrategie en screeningscriteria. Geplande maatregelen en streefdoelen 2026 Voor 2026 voorziet het pensioenfonds geen specifieke maatregelen of streefdoelen op deze indicator.
---------	---	---	--	---	--	---

		INDICATOREN VOOR BELEGGINGEN IN VASTGOEDACTIVA				
Indicator ongunstige effecten op duurzaamheid		Parameter	Effecten 2025 [Dekking]	Effecten 2024 [Dekking]	Toelichting	Genomen maatregelen en voor de volgende referentieperiode geplande maatregelen en vastgestelde streefdoelen
Fossiele brandstoffen	17. Blootstelling aan fossiele brandstoffen via vastgoedactiva	Aandeel beleggingen in vastgoedactiva die een rol spelen bij het winnen, opslaan, vervoeren of produceren van fossiele brandstoffen	0,00% [100%]	0,00% [100%]	Deze indicator geeft het percentage van de vastgoedbeleggingen in de portefeuille dat is toe te schrijven aan activa die direct of indirect worden gebruikt voor activiteiten gerelateerd aan fossiele brandstoffen. Dit omvat onder andere vastgoedobjecten die worden ingezet voor de winning (zoals boorlocaties), opslag (zoals opslagtanks), transport (zoals pijpleidingen of terminals) of productie (zoals raffinaderijen) van olie, gas of steenkool.	Genomen maatregelen Het fonds belegt niet zelf direct in vastgoedactiva, maar heeft een deel van de beleggingsportefeuille ingevuld via vastgoedfondsen die wel in deze categorie kunnen beleggen. Deze beleggingsfondsen zijn geclassificeerd als SFDR artikel 8, wat aangeeft dat het rekening houdt met duurzaamheid door sociale kenmerken te bevorderen via hun beleggingsstrategie en screeningscriteria. Zo houden de vastgoedfondsen zich actief bezig met het naleven van de regelgeving en maakt gebruik van methodologieën zoals CRREM (Carbon Risk Real Estate Monitor) om land- en sectorspecifieke doelen te stellen voor CO₂-uitstoot in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs. Geplande maatregelen en streefdoelen 2026 Voor 2026 voorziet het pensioenfonds geen specifieke maatregelen of streefdoelen op deze indicator.

Energie-efficiëntie	18. Blootstelling aan energie-inefficiënte vastgoedactiva	Aandeel beleggingen in energie-inefficiënte vastgoedactiva	20,31% [74,5%]	25,00% [85%]	Deze indicator geeft het percentage van de vastgoedbeleggingen aan dat is geïnvesteerd in gebouwen of andere vastgoedobjecten met een lage energie-efficiëntie. Dit betreft bijvoorbeeld panden zonder aantoonbare maatregelen voor verduurzaming of isolatie.	Genomen maatregelen Het fonds belegt niet zelf direct in vastgoedactiva, maar heeft een deel van de beleggingsportefeuille ingevuld via vastgoedfondsen die wel in deze categorie kunnen beleggen. Deze beleggingsfondsen zijn geclassificeerd als SFDR artikel 8, wat aangeeft dat het rekening houdt met duurzaamheid door sociale kenmerken te bevorderen via hun beleggingsstrategie en screeningscriteria. Een belangrijk onderdeel van de vastgoedfondsen is het naleven van de EPBD-richtlijn (Energy Performance of Buildings Directive) in Europa, die voorschrijft dat bestaande commerciële gebouwen tegen 2030 een EPC-rating (Energy Performance Certificate) van minimaal D moeten hebben, terwijl nieuwe gebouwen vanaf datzelfde jaar moeten voldoen aan de normen van NZEB (Nearly Zero Energy Buildings). Geplande maatregelen en streefdoelen 2026 Voor 2026 voorziet het pensioenfonds geen specifieke maatregelen of streefdoelen op deze indicator.
---------------------	---	--	-------------------	-----------------	--	---

		AANVULLENDE INDICATOREN VOOR DE BELANGRIJKSTE ONGUNSTIGE EFFECTEN OP DUURZAAMHEIDSFACTOREN				
Indicator ongunstige effecten op duurzaamheid		Parameter	Effecten 2025 [Dekking]	Effecten 2024 [Dekking]	Toelichting	Genomen maatregelen en voor de volgende referentieperiode geplande maatregelen en vastgestelde streefdoelen
		Aanvullende klimaat- en andere milieu-indicatoren				
Emissies	1. Beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissie-reductie	Aandeel beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven die aansluiting bij de Overeenkomst van Parijs beogen	29,68% [67,7%]	27,92% [65,2%]	Deze indicator geeft het percentage van de beleggingen in ondernemingen aan die geen beleid, strategie of initiatieven hebben geïmplementeerd om hun bedrijfsactiviteiten in lijn te brengen met de klimaatdoelstellingen van de Overeenkomst van Parijs.	Genomen maatregelen Het pensioenfonds implementeert het MVB-beleid door middel van uitsluitingsbeleid, betrokkenheidsbeleid en ESG-integratie. Het pensioenfonds beoordeelt de verwezenlijking van de gepromote ecologische en sociale kenmerken aan de hand van CO₂-voetafdruk. Geplande maatregelen en streefdoelen 2026 Voor 2026 voorziet het pensioenfonds geen specifieke maatregelen of streefdoelen op deze indicator.

		Aanvullende indicatoren voor sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten, en bestrijding van corruptie en omkoping voor ondernemingen waarin is belegd					
Mensenrechten	2. Aantal geconstateerde gevallen van ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen	Aantal ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen die verband houden met de ondernemingen waarin is belegd, op basis van een gewogen gemiddelde	0,05 [67,8%]	0,03 [59,7%]	Deze indicator geeft het gewogen gemiddelde aantal ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen weer die in verband worden gebracht met de ondernemingen waarin wordt belegd.	Genomen maatregelen Het pensioenfonds zet een uitsluitingsbeleid in om maatschappelijk onwenselijk gedrag of maatschappelijk onwenselijke producten uit de beleggingsportefeuille te weren. Het beleid is van toepassing op alle beleggingscategorieën. Omdat het pensioenfonds belegt in beleggingsfondsen is het uitsluitingsbeleid van het pensioenfonds niet direct toepasbaar op deze beleggingen, maar beoordeelt het pensioenfonds bij de selectie van nieuwe beleggingsfondsen in welke mate het toegepaste uitsluitingsbeleid overeenkomt met onze wensen. Hierbij sluit het pensioenfonds ondernemingen uit die op structurele en grove wijze thema's van het Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en UNGPs schenden. Geplande maatregelen en streefdoelen 2026 Voor 2026 voorziet het pensioenfonds geen specifieke maatregelen of streefdoelen op deze indicator.	

Beschrijving van het beleid voor de identificatie en prioritering van de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren

Identificatie van belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheid

Op basis van het MVB-beleid worden de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren door de beleggingen geïdentificeerd. Het MVB-beleid identificeert en benoemt PAI-indicatoren niet als zodanig, maar sommige MVB-thema's van het pensioenfond zijn te relateren aan specifieke PAI-indicatoren die in deze verklaring zijn opgenomen. Het pensioenfonds promoot ecologische en sociale kenmerken (SFDR artikel 8) via het maatschappelijk verantwoord beleggen beleid, waarin de volgende thema's centraal staan:

- **Klimaatverandering:** ondernemingen en landen die oplossingen bieden of risico's lopen in relatie tot klimaatverandering of kansen benutten als gevolg van klimaatverandering.
- **Mensenrechten:** ondernemingen die mensenrechtenprincipes van VN Global Compact & OESO-richtlijnen schenden.
- **Arbeidsnormen:** ondernemingen die arbeidsnormen van VN Global Compact & OESO-richtlijnen schenden.
- **Milieu:** ondernemingen die milieunormen van VN Global Compact & OESO-richtlijnen schenden.
- **Anti-corruptie:** ondernemingen die anti-corruptienormen van VN Global Compact & OESO-richtlijnen schenden.

Het pensioenfonds meet de verwezenlijking van deze duurzaamheidskenmerken door de volgende duurzaamheidsindicatoren te gebruiken:

- **Klimaatverandering:** de CO₂-voetafdruk van de beleggingsportefeuille (**PAI 1 – 3** en aanvullende **PAI 1**).
- **Mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie:** het aantal schendingen met hoge impact van de VN Global Compact en de OESO-richtlijnen in de beleggingsportefeuille. (**PAI 10-11** en aanvullende **PAI 2**)
- **Voor alle thema's:** de uitgesloten ondernemingen/landen.
- **Voor alle thema's:** het engagementprogramma en stembeleid: ondernemingen, doelstellingen, voortgang, resultaten en vervolgbeslissingen, bijdragen aan herstel- en verhaalsmogelijkheden bij negatieve impact op maatschappij.

Om de belangrijkste ongunstige effecten te meten en eventuele benodigde beheersingsmaatregelen te bepalen voert het pensioenfonds minimaal eens per jaar, daartoe ondersteund door de fiduciair beheerder, een onderzoek uit naar de beleggingsfondsen waarin het pensioenfonds belegt. Hierbij worden de hierboven genoemde duurzaamheidsindicatoren gemeten en gezien in hoeverre deze leiden tot (aanvullende) beheersingsmaatregelen.

Uitvoering

Het bestuur heeft een MVB-beleid. Hierin staan de uitgangspunten opgenomen voor de wijze waarop het pensioenfonds haar maatschappelijke doelstellingen integreert met het streven naar een efficiënte en kostenbewuste beleggingsmix. Het bestuur geeft actief invulling aan de maatschappelijke rol die het als institutionele belegger kan spelen via het beleid. Enerzijds omdat duurzaamheidsaspecten effect kunnen hebben op risico/rendement van de beleggingen, anderzijds omdat het pensioenfonds de wens heeft om maatschappelijk onverantwoorde beleggingen van de portefeuille te weren. Het pensioenfonds heeft onderstaande overtuigingen ten aanzien van het MVB-beleid en past deze zoveel mogelijk toe bij de vormgeving en implementatie van het beleid:

- Beleggingen van de portefeuille te weren. Het pensioenfonds wil niet in ondernemingen beleggen die maatschappelijk onwenselijk gedrag laten zien. Op de korte termijn kunnen deze beleggingskeuzes leiden tot (beperkte) afwijkingen ten opzichte van de brede markt.
- ESG-integratie draagt op de lange termijn neutraal tot positief bij aan het risicorendementsprofiel van de beleggingen. Daarom heeft het pensioenfonds een voorkeur om de beleggingsportefeuille op te bouwen met ESG-geïntegreerde beleggingsfondsen (bij beschikbaarheid en relevantie).
- Daarom kan het pensioenfonds doelstellingen formuleren ten aanzien van de duurzaamheidskenmerken van de beleggingsportefeuille en deze via het selectiebeleid voor beleggingsfondsen toepassen.
- Het realiseren van maatschappelijke impact in de beleggingsportefeuille is geen doel op zich, maar kan door het pensioenfonds worden toegepast, mits passend binnen risicorendementsparameters.

Deze overtuigingen worden geïmplementeerd middels vier instrumenten:

1. **Uitsluitingsbeleid.** De beleggingsfondsen waarin het pensioenfonds belegt dienen een uitsluitingsbeleid toe te passen. Hiermee borgt het pensioenfonds een normatieve ondergrens en ESG-risico's.
2. **Betrokkenheidsbeleid.** Het pensioenfonds voert een indirect betrokkenheidsbeleid door selectie van vermogensbeheerders die aantoonbaar een engagement- en stembeleid voeren en hierover rapporteren. Hiermee voldoet het pensioenfonds aan de wettelijk eisen van SRDII.
3. **ESG-integratie.** Het pensioenfonds kan ESG-beleggingsoplossingen kiezen waarbij duurzaamheidsaspecten zijn geïntegreerd in de beleggingsbeslissing, als dit past binnen de risico- en rendementseisen. Het pensioenfonds zet ESG-integratie in om beleggingsrisico's te beheersen.
4. **Impactbeleggen.** Het pensioenfonds kan beleggingsoplossingen selecteren die naast een financieel rendement ook positief bijdragen aan klimaatveranderingsthematiek, of aan één of meerdere Sustainable Development Goals. Een verdere uitwerking van deze instrumenten is te vinden in het Beleid Duurzaam Beleggen.

Databronnen

Het pensioenfonds belegt enkel in beleggingsfondsen en berust volledig op informatie aangeleverd door zijn (fiduciair) vermogensbeheerder Goldman Sach Asset Management (GSAM) voor het gedetailleerd inzichtelijk maken hoe aan ecologische en sociale kenmerken wordt voldaan. Het pensioenfonds voert dan ook geen eigen dataverwerking en maatregelen uit om datakwaliteit te waarborgen en maakt zelf geen schattingen voor ontbrekende data. Per publicatiedatum wordt gebruik gemaakt van onderstaande bronnen.

Indicator ongunstige effecten op duurzaamheid	Gebruikte gegevensbron
PAI 1 – 14	MSCI
PAI 15	Emissiegegevens zijn afkomstig van de Emissions Database for Global Atmospheric Research (EDGAR) en komen overeen met de methodologie van het vijfde evaluatierapport van het IPCC (AR5). Nominale Bruto binnenlands product-gegevens zijn afkomstig van de databases van de Wereldbank en het IMF, waarbij de omrekening van USD naar EUR is gebaseerd op de gemiddelde jaarlijkse nominale wisselkoers van WM Reuters. Gegevensbronnen: MSCI ESG Research, EDGAR, Wereldbank, IMF, WM Reuters.
PAI 16	MSCI, European External Actions Service
PAI 17 - 18	Gegevens van vermogensbeheerders vastgoed ²
Aanvullende PAI	MSCI

Engagementbeleid

Uit de Europese Shareholder Right Directive II (SRDII) volgt dat het pensioenfonds in beleid vastlegt en publiceert hoe het zich als betrokken aandeelhouder opstelt. Dit doet het pensioenfonds enerzijds door het aangaan van de dialoog met ondernemingen waarin het pensioenfonds belegt, dit noemen we engagement. Anderzijds doet het pensioenfonds dit door het stemmen van de aandeelhoudersrechten tijdens aandeelhoudersvergaderingen. Het pensioenfonds doet jaarlijks op hun website verslag van de uitvoering van dit beleid. De SRDII is in 2019 vastgelegd in Nederlandse wetgeving, waarvan de Wet Financieel Toezicht 5:87c en 5:87d voor het pensioenfonds het meest relevant zijn. Het pensioenfonds belegt niet zelf direct in aandelen, maar doet dit enkel via beleggingsfondsen die beheerd worden door gespecialiseerde vermogensbeheerders. Omdat het pensioenfonds participant is in het beleggingsfonds en geen juridisch eigenaar van de aandelen die het beleggingsfonds aanhoudt, kan het pensioenfonds geen eigen stembeleid toepassen. Het stembeleid van de vermogensbeheerder is dan ook van toepassing op de aandelenbeleggingen van het pensioenfonds. Ook voor het voeren van dialoog met ondernemingen maakt het pensioenfonds gebruik van het betrokkenheidsbeleid van de vermogensbeheerders en voert het pensioenfonds niet zelf de dialoog met ondernemingen waarin belegd wordt. De centrale doelstelling van het engagement en stembeleid zijn om (maatschappelijke) langetermijn waardecreatie te verhogen. In onderstaand overzicht is het betrokkenheidsbeleid van de door het pensioenfonds aangestelde aandelenbeheerders gepresenteerd:

² Voor de huidige rapportageperiode is door deze beheerders uitsluitend data over 2024 beschikbaar gesteld. De gegevens over 2025 worden naar verwachting medio juni beschikbaar gesteld en konden derhalve nog niet in deze rapportage worden meegenomen.

Aandelenbeheerder	Betrokkenheidbeleid
Northern Trust	NTAM Global Engagement Policy
Robeco	docu-robeco-stewardship-policy.pdf

Verwijzingen naar internationale normen

Voor beoordeling van onwenselijk ondernemingsgedrag vormen de principes van het VN Global Compact (2000) en de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen (OESO-richtlijnen) en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPs) het toetsingsraamwerk. Daarnaast hanteert het pensioenfonds de Nederlandse Sanctiewetgeving (1977) voor beoordeling van onacceptabel gedrag van staten.

Global compact

Het Global Compact is een niet-bindend pact van de Verenigde Naties om bedrijven wereldwijd aan te moedigen een duurzaam en sociaal verantwoord beleid te voeren en verslag uit te brengen over de uitvoering ervan. Het Global Compact heeft betrekking op de volgende vier hoofdthema's:

1. Mensenrechten
2. Arbeidsnormen
3. Milieu
4. Anti-corruptie

Het Global Compact bestaat uit tien breed geaccepteerde principes. Deze principes vinden hun oorsprong in internationale verdragen zoals de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, principes van de International Labour Organisation (ILO), de Rio verklaring inzake milieu en ontwikkeling en VN-conventie tegen corruptie. Het Global Compact verlangt van bedrijven dat zij binnen hun eigen invloedsfeer kernwaarden op het gebied van mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie omarmen, ondersteunen en uitoefenen.

OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen

Het pensioenfonds onderschrijft de uitgangspunten van het brede spoor van het IMVB-convenant. De principes van de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPs) worden (mede) door het pensioenfonds als uitgangspunt voor het MVB-beleid meegenomen. De OESO-richtlijnen onderscheiden naast de vier genoemde thema's van Global Compact ook nog de volgende thema's:

5. Consumentenbelangen
6. Wetenschap en technologie
7. Mededinging
8. Belastingen.

Voor borging van de OESO-richtlijnen maakt het pensioenfonds gebruik van het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers. Dit betekent dat jaarlijks een due diligence onderzoek wordt uitgevoerd, waarbij de ondernemingen die zich in de beleggingsportefeuille bevinden, worden getoetst aan bovengenoemde richtlijnen. Dit onderzoek wordt

uitgevoerd door de fiduciair beheerder Goldman Sachs Asset & Wealth Management (hierna: GSAM) en dekt alle holdings in aandelen en obligaties van de ondernemingen die zich in onze beleggingsfondsen bevinden. Het pensioenfonds verwacht van de door het pensioenfonds aangestelde vermogensbeheerders en van de ondernemingen waarin het pensioenfonds belegt dat zij conform deze internationale standaarden handelen en dit publiekelijk kenbaar maken. Met deze screening van de beleggingsportefeuille identificeert het pensioenfonds (potentiële) negatieve impacts op samenleving en milieu. Daarbij prioriteren wij de meest ernstige negatieve impacts ten minste op basis van: ernst, schaal en onomkeerbaarheid. Hiervoor maken wij gebruik van een classificatiesysteem voor veroorzaakte negatieve impact (0 t/m 5), waarbij wij de meest negatieve impact (categorie 4 en 5) nader betrekken in ons onderzoek. Voor het due diligence onderzoek rond negatieve impact wordt gebruik gemaakt van analyses van gespecialiseerde dienstverlener Sustainalytics. Het pensioenfonds ziet erop toe dat het deze due diligence screening ten minste jaarlijks van de fiduciair beheerder ontvangt.

Sanctiewet

Het toetsingsraamwerk voor het gedrag van staten wordt gevormd door de Nederlandse sanctiewet (1977) die specifieke verplichtingen geeft aan pensioenfondsen waar het gaat om het naleven van sanctiemaatregelen. Sanctiemaatregelen worden ingezet als reactie op schendingen van het internationale recht of van mensenrechten door regimes die rechtstatelijke en democratische beginselen niet eerbiedigen. De door ons aangestelde vermogensbeheerders dienen te waarborgen dat zij niet beleggen in staatsobligaties uitgegeven door landen waartegen een wapenembargo is uitgevaardigd, of in staatsbedrijven van landen waartegen internationale sancties zijn uitgevaardigd. De Nederlandse Sanctiewet kijkt naar zowel de EU Sanctielijsten als ook de VN Sanctielijsten. Op grond van Artikel 4 SFDR moeten financiële instellingen rapporteren over hoe wordt omgegaan met de belangrijkste ongunstige effecten van de beleggingsbeslissingen op mens, milieu en samenleving.

Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)

In 2018 heeft de Europese Commissie het EU Actieplan voor Duurzame Financiering gepubliceerd. Hiermee wil de Europese Commissie de ‘vergroening’ van de economie stimuleren, onder andere door nieuwe wet- en regelgeving. Eén van de deelplannen gaat over Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). Deze regels gelden voor financiële instellingen. Dat zijn vermogensbeheerders en verzekeringsmaatschappijen, maar ook pensioenfondsen worden gezien als aanbieders van een financieel product. Tot 2024 nam het pensioenfonds deze ongunstige effecten van de beleggingsbeslissing op mens, milieu en samenleving zoals bedoeld onder Artikel 4 van de SFDR nog niet in aanmerking. Gedurende 2024 is er echter besloten voor een opt-in.

Historische vergelijking

In 2024 heeft het pensioenfonds voor het eerst gerapporteerd over de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren. De rapportage over 2025 vormt daarmee de eerste mogelijkheid om een vergelijking in de tijd te maken en ontwikkelingen in de duurzaamheidsindicatoren te duiden. De ontwikkeling van de afzonderlijke indicatoren wordt per PAI toegelicht in de bovenstaande tabel. Deze toelichtingen geven inzicht in de belangrijkste factoren die de veranderingen in de gerapporteerde waarden verklaren.

Op hoofdlijnen blijkt dat veranderingen in gerapporteerde ongunstige effecten in veel gevallen samenhangen met verbeteringen in datakwaliteit en -beschikbaarheid. De feitelijke ontwikkeling in de duurzaamheidsimpact van de beleggingen is daarbij beperkt geweest. Voor het merendeel van de PAI-indicatoren liggen de uitkomsten in lijn met die van de voorgaande rapportageperiode.